

Облік і оподаткування

УДК 336.2:339.187.62

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20594875>

Порівняльний аналіз методів трансфертного ціноутворення

Грищук Ганна Валеріївна

доктор філософії з обліку та оподаткування,

доцент кафедри обліку та аудиту

Державний податковий університет, 08201, м. Ірпінь, Україна

<https://orcid.org/0000-0001-9532-7265>

Залюбівська Анастасія Анатоліївна

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Державний податковий університет, 08201, м. Ірпінь, Україна

<https://orcid.org/0009-0002-2525-6064>

Прийнято: 21.05.2026 | Опубліковано: 30.05.2026

Анотація. Актуальність дослідження зумовлена тим, що в умовах глобалізації світової економіки та активного розвитку транснаціональних корпорацій зростає значення трансфертного ціноутворення як інструменту внутрішньогрупового фінансового регулювання, що, з одного боку, забезпечує ефективне управління прибутком, а з іншого – створює ризики розмивання податкової бази та переміщення прибутків між юрисдикціями. Метою статті є дослідження теоретико-методологічної парадигми трансфертного ціноутворення у контексті здійснення порівняльного аналізу методів з урахуванням їх економічної сутності, інструментарію застосування та релевантності в умовах глобалізації. Методи проведеного дослідження включають загальнонаукові та

спеціальні методи пізнання, зокрема: аналіз і синтез – для узагальнення теоретичних підходів до трансфертного ціноутворення; порівняльний аналіз – для оцінки переваг і недоліків методів; системний підхід – для дослідження механізму застосування принципу «витагнутої руки»; статистичний аналіз – для оцінки масштабів переміщення прибутків і втрат податкових надходжень на прикладі США. Результати дослідження показали, що застосування різних методів трансфертного ціноутворення має специфічні особливості, переваги та обмеження, які визначаються характером контрольованих операцій, рівнем доступності інформації та ступенем зіставності даних. Встановлено, що найбільш ефективно забезпечення відповідності принципу «витагнутої руки» досягається за умови комплексного підходу, що передбачає обґрунтований вибір методу, визначення сторони, що досліджується, використання релевантних фінансових показників та застосування діапазону рентабельності. Доведено, що неналежне використання механізмів трансфертного ціноутворення може призводити до суттєвих втрат податкових надходжень і спотворення конкурентного середовища. Зроблено висновки, що ефективно застосування методів трансфертного ціноутворення є ключовою умовою забезпечення прозорості фінансових потоків транснаціональних корпорацій та дотримання податкового законодавства. Обґрунтовано, що вибір методу має базуватися на економічній сутності операцій, функціональному аналізу сторін і рівні зіставності інформації.

Ключові слова: трансфертне ціноутворення, трансфертна ціна, метод порівняльної неконтрольованої ціни, метод ціни перепродажу, метод «витрати плюс», метод чистого прибутку, метод розподілення прибутку, контрольована операція, принцип «витагнутої руки», зовнішньоекономічна діяльність.

Comparative analysis of transfer pricing methods

Hanna Hryshchuk

PhD in Accounting and Taxation,
Associate Professor of the Department of Accounting and Audit,
State Tax University, 08201, Irpin, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0001-9532-7265>

Anastasiia Zaliubivska

Bachelor's degree student
State Tax University, 08201, Irpin, Ukraine
<https://orcid.org/0009-0002-2525-6064>

Abstract. The relevance of the study is обусловед by the fact that in the context of the globalization of the world economy and the active development of multinational corporations, the importance of transfer pricing is increasing as a tool of intra-group financial regulation, which, on the one hand, ensures effective profit management, and on the other hand, creates risks of tax base erosion and profit shifting between jurisdictions. The purpose of the article is to study the theoretical and methodological paradigm of transfer pricing in the context of conducting a comparative analysis of methods, taking into account their economic essence, application tools, and relevance under globalization conditions. The research methods include general scientific and specific methods of cognition, in particular: analysis and synthesis – to generalize theoretical approaches to transfer pricing; comparative analysis – to assess the advantages and disadvantages of methods; a systematic approach – to examine the mechanism of applying the arm's length principle; statistical analysis – to assess the scale of profit shifting and tax revenue losses using the example of the United States. The results of the study have shown that the application of different transfer pricing methods has specific features, advantages, and limitations determined by the nature of

controlled transactions, the level of data availability, and the degree of comparability. It has been established that the most effective compliance with the arm's length principle is achieved through a comprehensive approach that involves a justified selection of the method, identification of the tested party, use of relevant financial indicators, and application of an arm's length range of profitability. It has been proven that improper use of transfer pricing mechanisms can lead to significant tax revenue losses and distortion of the competitive environment. It is concluded that the effective application of transfer pricing methods is a key condition for ensuring transparency of financial flows of multinational corporations and compliance with tax legislation. It is substantiated that the choice of method should be based on the economic substance of transactions, functional analysis of the parties, and the level of data comparability.

Keywords: transfer pricing, transfer price, comparable uncontrolled price method, resale price method, cost-plus method, net profit method, profit split method, controlled transaction, arm's length principle, foreign economic activity.

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації світової економіки та активного розвитку транснаціональних корпорацій трансфертне ціноутворення набуває ключового значення як інструмент внутрішньогрупового фінансового регулювання. Водночас, його використання супроводжується суттєвими ризиками, пов'язаними з можливістю маніпулювання цінами у контрольованих операціях з метою мінімізації податкових зобов'язань. Це призводить до розмивання податкової бази, переміщення прибутків до юрисдикцій із пільговим оподаткуванням та, як наслідок, до втрат бюджетних надходжень і порушення принципів справедливої конкуренції. У таких умовах особливої актуальності набуває проблема обґрунтованого вибору методів трансфертного ціноутворення, які забезпечують відповідність контрольованих операцій принципу «вितягнутої руки».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика трансфертного ціноутворення є комплексною та багатовимірною, оскільки охоплює податкові,

правові та управлінські аспекти діяльності суб'єктів господарювання. У сучасних дослідженнях значна увага приділяється як теоретичному обґрунтуванню механізмів трансфертного ціноутворення, так і практичним проблемам його застосування. Зокрема, методи трансфертного ціноутворення та їх порівняльна ефективність активно досліджуються в сучасній науковій спільноті. Ключовий теоретичний базис закріплено у рекомендаціях ОЕСР [13], де систематизовано методи трансфертного ціноутворення та обґрунтовано концепцію «найбільш доцільного методу», що передбачає вибір підходу з урахуванням функціонального аналізу, доступності даних та ступеня зіставності операцій. Нормативно-правову базу трансфертного ціноутворення в Україні визначає Податковий кодекс України [7], який встановлює перелік контрольованих операцій, методи визначення відповідності цін та порядок проведення податкового контролю. Саме цей нормативний документ є базовим регулятором у сфері трансфертного ціноутворення, в якому імплементовані підходи ОЕСР у вітчизняну практику. Глобальний контекст проблеми представлено у звіті State of Tax Justice [14], де підкреслюється, що трансфертне ціноутворення є одним із ключових інструментів переміщення прибутків у низькоподатковій юрисдикції, що призводить до значних втрат податкових надходжень у світі. Крім того, у процесі дослідження проаналізовано звіти International Monetary Fund [11] та World Bank [16], які підтверджують, що у практиці більшості країн домінує метод чистого прибутку, частка застосування якого сягає 80-90 %. Водночас, за даними дослідженнями цих компаній метод порівняльної неконтрольованої ціни застосовується значно рідше через обмеженість зіставної інформації. Проте, вітчизняна практика вказує на зворотнє, адже зазначений метод порівняльної неконтрольованої ціни є рекомендований контролюючими органами та найбільш застосований на практиці в Україні.

Серед наукової спільноти дослідження спрямовані на сучасний стан трансфертного ціноутворення у контексті вітчизняної та міжнародної праці.

Зокрема, теоретико-правові основи трансфертного ціноутворення досліджуються у праці Гончара А. [2], де автор розглядає трансфертне ціноутворення як інструмент регулювання внутрішньогрупових розрахунків підприємств. Особливу увагу приділено правовій природі контрольованих операцій та необхідності їх відповідності принципу «витягнутої руки». Сучасні реалії розвитку системи трансфертного ціноутворення розкриваються у дослідженні Гришук Г. та Пономаренка А. [3], в якому акцентується увага на тому, що сучасні виклики пов'язані з цифровізацією економіки та ускладненням структури міжнародних ланцюгів створення вартості. У той же час Єремян О. [4] досліджує трансфертне ціноутворення як інструмент оптимізації оподаткування транснаціональних компаній. Науковець доходить висновку, що використання методів трансфертного ціноутворення дозволяє транснаціональним корпораціям ефективно перерозподіляти прибуток між юрисдикціями, що створює ризики розмивання податкової бази та потребує посилення контрольних функцій держави. Значний внесок у розвиток правозастосовної практики здійснено у монографії Котенка А., Мішина М., Броякова С., Гетьман К., Наугольникової К., Савінової А., Тверезовської К. [5], де проаналізовано сучасний стан трансфертного ціноутворення та проблеми його регулювання в Україні. У своєму дослідженні вчені підкреслюють, що основними проблемами залишаються складність доведення відповідності цін принципу «витягнутої руки» та недостатній рівень судової практики у цій сфері. Питання вибору методів трансфертного ціноутворення досліджуються у праці Маслова В., Кузнецової А., Алексєєва І., Білої Ю., Мазур А. [6]. Автори систематизують критерії застосування різних методів та доводять, що вибір методу залежить від доступності порівняльної інформації, функціонального аналізу та характеру контрольованих операцій. Практико-методологічні аспекти встановлення трансфертних цін досліджують Скорик М., Гришук Г. [8], де акцентовано увагу на необхідності правильного вибору методу залежно від економічного змісту операції. Питання глобалізації та впливу транснаціональних корпорацій на

розвиток трансфертного ціноутворення розглядаються у матеріалах Старостенка В. та Черненко Н. [9]. Аналіз сучасного стану трансфертного ціноутворення в Україні здійснено у науковій праці Цебеня Р. [10], де зазначено, що впровадження правил трансфертного ціноутворення суттєво підвищило рівень податкового контролю, однак водночас створило додаткове адміністративне навантаження на бізнес. Методичні інструменти прийняття управлінських рішень у сфері трансфертного ціноутворення досліджує Муравський О. [12], який обґрунтовує необхідність використання системного підходу до вибору методів трансфертного ціноутворення з урахуванням ризиків, невизначеності та специфіки діяльності підприємства. Комплексний підхід до аналізу трансфертного ціноутворення в Україні представлено у науковій монографії Голоцукової Т., Горбачук В., Бардадим Т., Рибачок Д., Краєвського В., Грищук Г., Муравського О., Поліщука С., Ohinok S. та Sarvas M. [15], де розглянуто аналітичні, цифрові та контрольні аспекти управління трансфертними цінами.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Незважаючи на суттєві напрацювання у сфері трансфертного ціноутворення, низка важливих аспектів залишається недостатньо дослідженою. Зокрема, потребує подальшого обґрунтування питання вибору найбільш доцільного методу трансфертного ціноутворення залежно від специфіки контрольованих операцій, галузевих особливостей та рівня доступності інформації. До того ж, окремої уваги потребує проблема забезпечення належного рівня зіставності даних, що є ключовою передумовою достовірності результатів аналізу.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження теоретико-методологічної парадигми трансфертного ціноутворення у контексті здійснення порівняльного аналізу методів з урахуванням їх економічної сутності, інструментарію застосування та релевантності в умовах глобалізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Процеси глобалізації, що активно розвиваються в сучасній світовій економіці, створюють сприятливе

середовище для динамічного зростання транснаціональних корпорацій. Розробка ефективних стратегій і тактик управління діяльністю таких корпоративних структур зумовлює необхідність застосування інструментів трансфертного ціноутворення як одного з ключових механізмів внутрішньо групового фінансового регулювання, що передбачає обґрунтований і коректний вибір методу трансфертного ціноутворення.

Загальні правила використання методів трансфертного ціноутворення для встановлення відповідності умов контрольованих операцій принципу «витягнутої руки» представлені на рис. 1.

Рис. 1. Загальні правила використання методів для встановлення відповідності умов контрольованих операцій принципу «витягнутої руки»

Джерело: сформовано авторами на підставі проведених досліджень.

Завдяки застосуванню механізму внутрішнього ціноутворення транснаціональні корпорації мають можливість перерозподіляти прибуток між юрисдикціями з різними рівнями оподаткування. І, як наслідок, це спричиняє штучне заниження оподаткованого прибутку в країнах із високими

податковими ставками та його переміщення до юрисдикцій із пільговим режимом оподаткування або офшорних зон. У результаті транснаціональні корпорації отримують суттєві конкурентні переваги порівняно з локальними підприємствами, що може призводити до посилення процесів монополізації ринку. У табл. 1 наведені статистичні дані щодо втрат податкових надходжень та переміщення капіталу транснаціональними компаніями США у розрізі географічних регіонів світу.

Таблиця 1

Втрати податкових надходжень та переміщення капіталу транснаціональними компаніями (на прикладі США)

Регіон	Прибуток, переміщений за кордон, млн дол. США	Втрати податкових надходжень, млн дол. США	Загальний прибуток, переміщений за кордон, млн дол. США	Загальні втрати податкових надходжень, млн дол. США
Африка	17 786,6	5 040,4	152 383,9	40 119,2
Азія	198 788,0	56 647,4	935 558,9	246 739,3
Карибський регіон та острови Америки	25 248,8	608,5	156 711,5	16 528,25
Європа	397 023,8	89 590,9	2 301 640,5	580 426,2
Латинська Америка	126 446,1	39 183,8	557 449,5	176 966,5
Північна Америка	1 055 838,4	284 703,4	2 227 887,2	600 889,6
Океанія	62 715,6	18 771,8	220 979,9	55 419,2

Джерело: сформовано авторами на підставі [14].

Найбільші щорічні податкові втрати, зумовлені корпоративними зловживаннями, спостерігаються у Північній Америці понад 600,8 млн дол. США та Європі близько 580,4 млн дол. США. Такі дані свідчать, що за відсутності належного контролю механізми трансфертного ціноутворення можуть застосовуватися для переміщення прибутку з юрисдикцій із високим

рівнем оподаткування до країн із пільговими податковими режимами, що чинить негативний вплив на доходи державних бюджетів. У сучасних умовах глобальної економіки саме транснаціональні корпорації володіють найбільшими можливостями для маніпулювання цінами в межах корпоративних груп. Важливо наголосити, що такі тенденції стосуються не лише США, а й інших країн світу, різниця в яких полягає у географічному регіоні та розмірі переміщених прибутків за кордон.

З метою обмеження довільного встановлення внутрішньогрупових цін податкові органи впроваджують регулювання у сфері трансфертного ціноутворення. Відповідно до цих правил компанії повинні дотримуватися принципу «витагнутої руки», який передбачає, що умови операцій між пов'язаними сторонами мають відповідати тим, що склалися б між незалежними учасниками ринку. Для підтвердження дотримання цього принципу суб'єкти господарювання зобов'язані формувати та подавати відповідну документацію. Перевірка відповідності здійснюється шляхом застосування визначених методів трансфертного ціноутворення.

Найбільш доцільний метод трансфертного ціноутворення обирається з урахуванням низки критеріїв, серед яких:

- відповідність методу сутності контрольованої операції, що визначається на основі результатів функціонального аналізу (з урахуванням виконуваних функцій, використаних активів і прийнятих ризиків);
- наявність повної та достовірної інформації, необхідної для його застосування;
- рівень зіставності між контрольованими та неконтрольованими операціями, включаючи надійність коригувань, що використовуються для усунення відмінностей між ними [10, с. 197].

У вітчизняній практиці податкового контролю використовуються п'ять методів визначення цін для перевірки відповідності умов контрольованих операцій принципу «витагнутої руки», зокрема: метод порівняльної

неконтрольованої ціни, метод ціни перепродажу, метод «витрати плюс», метод чистого прибутку, метод розподіленого прибутку. Зазначені методи відображені на рис. 2 є загально визнаними на міжнародному рівні та рекомендовані Настановами ОЕСР для здійснення оцінки трансфертного ціноутворення.

Рис. 2. Методи трансфертного ціноутворення

Джерело: сформовано авторами на підставі проведених досліджень.

Метод порівняльної неконтрольованої ціни ґрунтується на зіставленні ціни, встановленої у контрольованій операції, з ціною, що застосовується у подібних неконтрольованих операціях. Найчастіше цей підхід використовується щодо сировинних товарів, однак його застосування обмежується необхідністю наявності інформації про фактично здійснені зіставні операції. У разі виявлення відмінностей між такими операціями можливе проведення відповідних коригувань. Водночас, з огляду на високу змінність ринкових цін, дати здійснення порівнюваних операцій повинні бути максимально наближені до дати контрольованої операції [2, с. 338]. Метод ціни перепродажу передбачає порівняння результату перепродажу, який отримує сторона контрольованої операції при продажу товару незалежному покупцеві, із результатом перепродажу у зіставній неконтрольованій операції. Цей метод є особливо ефективним для торгових операцій, які зазвичай здійснює дистриб'ютор. Різниця між товарами зазвичай не має суттєвого впливу, однак слід враховувати особливості облікових політик компаній, оскільки важко забезпечити, щоб однакові види витрат враховувалися у витратній частині як контрольованої, так

і зіставної операції. Метод «витрати плюс» передбачає визначення ціни на основі виробничої собівартості продукту з додаванням надбавки для отримання прибутку. Цей метод особливо доцільний для виробничих компаній і застосовується при продажу товарів між пов'язаними особами [4, с. 379]. Метод чистого прибутку застосовується у випадках, коли неможливо досягти достатньої зіставності комерційних та фінансових умов контрольованої і неконтрольованої операцій за допомогою інших методів. Суть цього методу полягає в порівнянні рівня чистого прибутку, визначеного на певній базі (витрати, дохід або активи), який отримує платник податків у контрольованій операції, з відповідним показником у зіставній неконтрольованій операції. Метод чистого прибутку слід застосовувати і вважається більш доцільним у випадках, коли відсутня інформація про неконтрольовані операції в офіційних джерелах. Важливо, що показники, використовувані у цьому методі, менш чутливі до різниці між видами операцій. Крім того, метод не вимагає узгодження облікових політик контрагентів у межах контрольованої операції [5, с. 101]. Метод розподілу прибутку застосовується у випадках, коли використання більш пріоритетних методів не забезпечує достатньої достовірності результатів аналізу. Його суть полягає в обґрунтованому розподілі загального прибутку від контрольованої операції між пов'язаними сторонами пропорційно до внеску кожної з них. Цей метод є найбільш доречним, коли обидві сторони вносять унікальні та цінні внески в операцію, наприклад, у вигляді унікальних нематеріальних активів. Для застосування методу обов'язковою умовою є узгоджені методологічні принципи ведення бухгалтерського обліку обох сторін, проте оцінка спільних доходів і витрат учасників контрольованої операції може бути досить складною. Варто також розглянути один із ключових аспектів трансфертного ціноутворення, а саме переваги та недоліки кожного з методів (табл. 2).

Переваги та недоліки методів трансфертного ціноутворення

Назва методу	Переваги	Недоліки
Метод порівняльної неконтрольованої ціни	Це найпростіший і потенційно найбільш доступний метод для застосування на практиці. Він визначає найбільш прямий спосіб оцінки відповідності умов контрольованої операції принципу «витягнутої руки».	Метод потребує суворого дотримання критеріїв порівняльності для товарів, робіт або послуг. Будь-які відмінності в умовах операцій можуть суттєво впливати на визначену ціну.
Метод ціни перепродажу	Відмінності між товарами при застосуванні цього методу мають менше значення, ніж у методі порівняльної неконтрольованої ціни. Метод є найбільш надійним у випадках, коли перепродавач не додає значну частку вартості до ціни товару.	Результат методу значною мірою залежить від рівня порівняльності виконуваних функцій. Часовий розрив між датою придбання та датою перепродажу може істотно впливати на маржу та кінцеву ціну перепродажу.
Метод «витрати плюс»	Метод є найбільш точним і доречним у випадках, коли виробник товару або постачальник послуг не вносить цінних унікальних нематеріальних активів і не бере на себе жодних нестандартних ризиків у межах контрольованої операції.	Метод ускладнюється необхідністю врахування різниць у рівні та видах витрат. Його ефективність сильно залежить від порівняльності виконуваних функцій. Надійність методу знижується у разі суттєвої різниці у способах ведення бізнесу між асоційованими та незалежними підприємствами.
Метод чистого прибутку	Метод можна застосовувати за відсутності надійних даних щодо класифікації витрат у валових прибутках порівнянних компаній. Вплив відмінностей у умовах проведення операцій на показники прибутковості при цьому методі менший, ніж при використанні інших методів.	Метод втрачає надійність у випадках, коли кожна сторона операції вносить цінні та унікальні внески. Показник чистого прибутку може формуватися під впливом факторів, які або не впливають, або мають менший вплив на ціну чи валову рентабельність незалежних підприємств.
Метод розподілення прибутку	Метод застосовується для високоінтегрованих операцій, коли односторонній підхід є недоцільним. Він доречний у випадках, коли обидві сторони операції вносять унікальні та цінні внески. Метод враховує специфічні факти та обставини, характерні для пов'язаних осіб.	Метод характеризується складністю практичного застосування. Для його використання часто потрібні коригування в обліку. Крім того, складним є процес оцінки спільних доходів і витрат усіх асоційованих підприємств, що беруть участь у контрольованих операціях.

Джерело: сформовано авторами на підставі [8].

Аналіз сильних і слабких сторін дозволяє обрати найбільш обґрунтований підхід для конкретної контрольованої операції, враховуючи її характер, доступність даних та специфіку бізнесу. Це допомагає забезпечити не лише відповідність принципу «витягнутої руки», але й ефективність внутрішньогрупового фінансового регулювання.

Наступним етапом є вибір сторони, що досліджується (рис. 3).

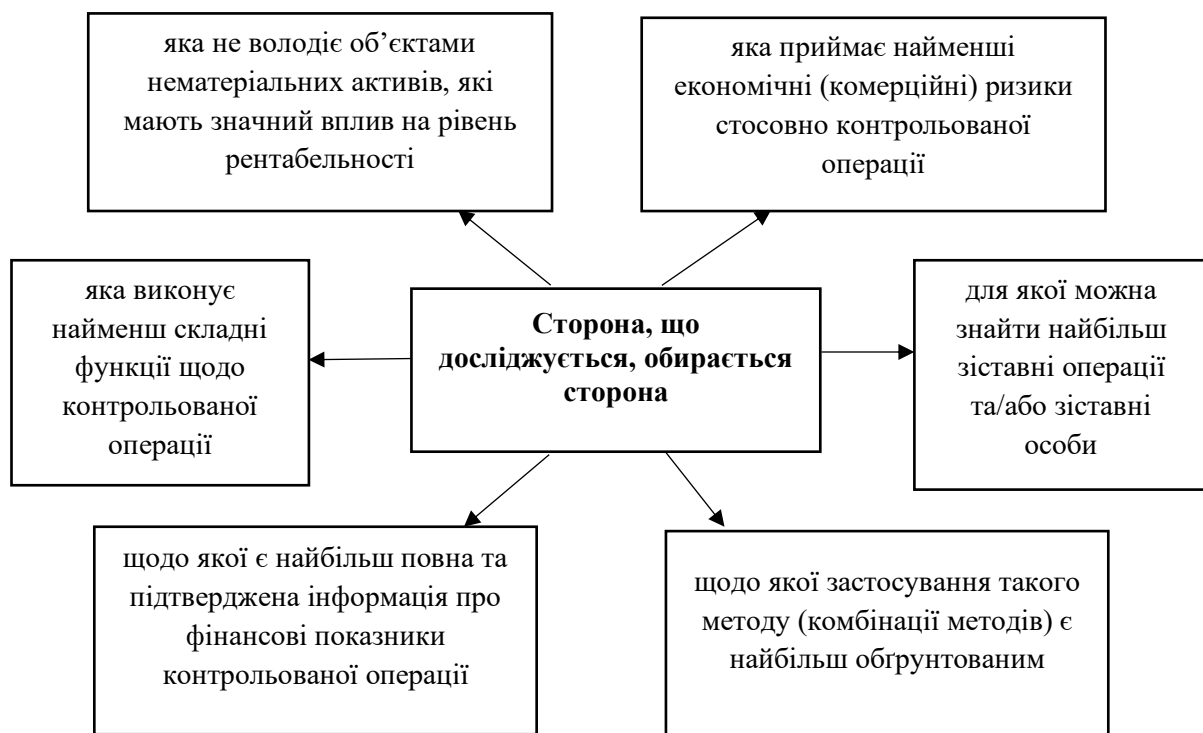

Рис. 3. Критерії вибору сторони, що досліджується

Джерело: сформовано авторами на підставі [7].

Під час вибору сторони, що досліджується, аналізується застосовність обраного методу (комбінації методів) до кожної із сторін контрольованої операції. Необхідним елементом методології використання методів трансфертного ціноутворення, під час яких здійснюється аналіз рівня рентабельності контрольованих операцій, є вибір відповідного фінансового показника. Під час визначення рівня рентабельності контрольованих операцій використовують такі фінансові показники як валова рентабельність, валова

рентабельність собівартості, чиста рентабельність, чиста рентабельність витрат/операційних витрат, рентабельність активу/капіталу. До факторів впливу на вибір показника рентабельності можна віднести:

- вид діяльності сторони контрольованої операції;
- розподіл функцій, ризиків, активів сторін;
- економічна обґрунтованість фінансового показника;
- незалежність фінансового показника від доходів та/або витрат.

Платник податку має право оцінити відповідність умов контрольованої операції принципу «витагнутої руки» шляхом групування кількох контрольованих операцій з одним контрагентом. Принцип групування дозволяє об'єднувати операції для застосування методів трансфертного ціноутворення. Крім того, якщо під час застосування методів трансфертного ціноутворення порівнюються ціни або рентабельність у контрольованих операціях з цінами або показниками рентабельності кількох зіставних неконтрольованих операцій, то обов'язково використовується діапазон цін (рентабельності).

Якщо ціна або відповідний показник рентабельності в контрольованій операції перебуває:

- у межах діапазону, вважається, що умови контрольованої операції відповідають принципу «витагнутої руки»;
- поза межами діапазону цін (рентабельності), податкові зобов'язання платника податків у контрольованій операції розраховуються відповідно до ціни, яка дорівнює значенню медіани цього діапазону [7].

Висновки. Отже, трансфертне ціноутворення в останні роки стало одним із ключових аспектів як міжнародної, так і української практики оподаткування. Для транснаціональних корпорацій критично важливим є правильне розуміння та застосування різних методів трансфертного ціноутворення, адже це дозволяє дотримуватися міжнародних стандартів, мінімізувати ризики податкових спорів і забезпечити прозорість внутрішньогрупових фінансових потоків. Кожен метод має свої переваги та обмеження, і в багатьох випадках для досягнення

справедливого та обґрунтованого ціноутворення компанії використовують комбінацію методів.

Проведений аналіз специфіки контрольованих операцій та адекватне застосування методів дозволяє бізнесу точніше оцінювати внутрішньогрупові ціни, оптимізувати фінансові стратегії та уникати податкових ризиків. Такий підхід не лише підвищує ефективність управління, але й сприяє дотриманню законодавчих норм і підтримці довіри податкових органів. Подальші дослідження варто спрямувати на вивчення практичних аспектів застосування трансфертного ціноутворення у різних секторах економіки, аналіз ефективності окремих методів у різних юрисдикціях, а також на розробку рекомендацій щодо комбінованого використання методів для досягнення максимальної прозорості та точності ціноутворення.

Список використаних джерел

1. Андрусь О. І. Трансфертне ціноутворення в Україні: проблеми і перспективи розвитку. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва*. 2018. Вип. 22. С. 6-13. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/45284>

2. Гончар А. О. Теоретико-правові основи трансфертного ціноутворення на підприємствах. *Актуальні проблеми сталого розвитку*. 2025. Т. 2, № 9. С. 335-346. URL: <https://journals.csr.com.ua/index.php/sustainability/uk/article/view/317>

3. Гришук Г. В., Пономаренко А. С. Трансфертне ціноутворення в системі оподаткування: причини виникнення, історія розвитку та реалії сьогодення. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2025. Вип. 6. URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/economic2025/6/11161>

4. Єремян О. М. Трансфертне ціноутворення як інструмент оптимізації оподаткування транснаціональних компаній. *Вісник ХНТУ: Управління та адміністрування*. 2024. №4. С. 377-382. URL: https://journals.kntu.kherson.ua/index.php/visnyk_kntu/article/view/818

5. Котенко А. М., Мішин М. О., Брояков С. В. Трансфертне ціноутворення: сучасний стан та проблеми правозастосування : монографія. Харків : Право, 2021. 162 с. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2021/Transf_tsinoutv/Full.pdf
6. Кузнецов О., Маслов В., Кузнецова А., Алексеев І., Біла Ю., Мазур А. Сутність, критерії та умови вибору методів трансфертного ціноутворення. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2025. Вип. 3 (62). С. 108-119. URL: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.3.62.2025.4810>
7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>
8. Скорик М. О., Грищук Г. В. Трансфертне ціноутворення : навчальний посібник. Ірпінь : Державний податковий університет, 2024. 144 с. URL: https://dpu.edu.ua/images/Documents/NAUKA/Naukova%20biblioteka/Navcalno-metodicna%20literatura/T/Transfertne_Cinoutvorena.pdf
9. Старостенко В., Черненко Н. О. *Реалізація трансфертного ціноутворення ТНК в умовах глобалізації*: матеріали XXI Міжнародної науково-практичної конференції. (Київ, 17-18 квітня 2025 р.) Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2025. С. 80-82. URL: <https://istc-proc.kpi.ua/article/view/331506>
10. Цебень Р. Л. Сучасний стан трансфертного ціноутворення як інструменту оподаткування підприємств в Україні. *Сталий розвиток економіки*. 2019. Вип. 1 (42). С. 195-200. URL: <https://economdevelopment.in.ua/index.php/journal/article/view/74>
11. International Monetary Fund. *Transfer Pricing in Developing Economies*. Washington, DC : IMF, 2023. URL: <https://www.imf.org>
12. Muravskiy O. Methodological tools for making management decisions on transfer pricing. *Економіка розвитку систем*. 2023. № 5 (2). С. 4-15. DOI: <https://doi.org/10.32782/2707-8019/2023-2-1>

13. Organisation for Economic Co-operation and Development. Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations. Paris : OECD Publishing, 2022. 659 p. DOI: <https://doi.org/10.1787/20769717>

14. State of Tax Justice 2025. 2024. 52 с. URL: <https://taxjustice.net/wp-content/uploads/2025/11/State-of-Tax-Justice-2025-report-Tax-Justice-Network.pdf>

15. Transfer pricing in Ukraine: a system of analytical, digital, and control management : Scientific monograph. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2025. 132 p. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/606>

16. World Bank. Transfer Pricing and Developing Countries: A Handbook for Policy Makers and Practitioners. Washington, DC : World Bank, 2022. 96 p. URL: <https://www.worldbank.org>